

Efnahagsleg áhrif innrásarinnar í Úkraínu

Hinn 24. febrúar sl. réðst rússneski herinn inn í Úkraínu. Stríðsátökin hafa leitt miklar hörmungar yfir úkraínsku þjóðina og refsiaðgerðir Vesturlanda gagnvart Rússum munu leiða til mikilla þrenginga þar í landi. Óvissa um alþjóðlegar efnahagshorfur hefur aukist og stríðsátökin gætu breiðst út til annarra landa. Eignaverð hefur víða gefið eftir og verð á fjölda hrávara hefur hækkað mikið. Því er ljóst að efnahagshorfur í heiminum hafa versnað og verðbólga verður bæði meiri og þrálátari en áður var búist við.

Í þessari rammagrein er fjallað um meginfarvegi efnahagslegra áhrifa átakanna á umheiminn og möguleg áhrif þeirra á efnahagsumsvif og verðbólgu.

Efnahagsleg áhrif stríðsátaka verða mest í Úkraínu og Rússlandi

Eftir linnulausar árásir rússneska hersins á borgir og innviði í Úkraínu er ljóst að úkraínsku þjóðarinnar bíður erfitt verk að byggja landið upp á ný þegar átökunum linnir. Fjöldi fólks hefur látið lífið og margar milljónir hafa neyðst til að yfirgefa heimili sín og flýja af landi brott. Borgir, framleiðslutæki og innviðir hafa verið eyðilagðir. Uppbyggingarstarfið mun því taka tíma og verður ekki unnið án aðkomu alþjóðasamfélagsins með beinum fjárframlögum og endurskipulagningu skulda.

Efnahagsleg áhrif á Rússland eru að sama skapi mikil þótt þau séu annars eðlis. Rússland er nú einangrað í alþjóðasamfélaginu í kjölfar viðamikils viðskiptabanns og útskúfunar úr samfélagi þjóða. Eignaverð þar í landi hríðféll og fjármálaleg skilyrði versnuðu verulega í kjölfar áraunar á innlent bankakerfi og lokunar á aðgengi að erlendri fjármögnun. Seðlabanki Rússlands greip til fjármagnshafta og hækkaði vexti verulega til að verja gengi rúblunnar þótt frysting á stórum hluta gjaldeyrisforða bankans hafi þrengt mjög að svigrúmi hans til þess. Þá hefur verið lokað fyrir aðgengi fjölda rússneskra banka að SWIFT-greiðsluskilaboðakerfinu sem torveldar þeim og rússneskum fyrirtækjum að stunda og gera upp viðskipti við önnur lönd. Fjöldi alþjóðlegra fyrirtækja hefur einnig hætt starfsemi í Rússlandi og fyrirtæki um allan heim hafa hætt viðskiptum við Rússa og skorið á tengsl við fyrirtæki þar í landi. Þá hafa Bandaríkjamenn lagt bann á innflutning jarðefnaeldsneytis frá Rússlandi og Bretar ætla að hætta innflutningi á olíu þaðan fyrir lok þessa árs. ESB-ríki hafa jafnframt í hyggju að banna innflutning á kolum frá Rússlandi og stefna að því að draga úr innflutningi á jarðgasi þaðan um tvo þriðju innan árs.

Erfitt er að meta hver áhrifin verða á efnahagsumsvif í Úkraínu og Rússlandi en ljóst er að þau verða veruleg. Samkvæmt mati Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (2022) gæti landsframléiðslan í Rússlandi dregist saman um 8,5% í ár og verðbólga farið yfir 20%. Samdrátturinn í Úkraínu verður enn meiri eða um 35%.

Áhrif átaka í gegnum alþjóðaviðskipti

Einn farvegur áhrifa stríðsátakanna á heimshagkerfið er í gegnum viðskiptatengsl við Rússland og Úkraínu. Mikilvægir útflutningsmarkaðir gætu tapast vegna stríðsátakanna og viðskiptabannsins. Að sama skapi geta átökin leitt til hnökra í alþjóðaviðskiptum þar sem skortur verður á mikilvægum framléiðsluáðföngum frá Rússlandi og Úkraínu sem fyrirtæki í öðrum löndum reiða sig á.

Þótt áhrifin á einstaka fyrirtæki og atvinnugreinar geti orðið nokkur er líklegt að bein áhrif vegna tapaðra viðskipta við Rússland verði tiltölulega lítil. Rússneska hagkerfið vegur minna en 2% af heimshagkerfinu og er álíka stórt og það ástralska og einungis um 7% af því bandaríska. Vægi útflutnings þróaðra ríkja til Rússlands er að sama skapi tiltölulega lítið. Vægið er t.d. einungis 0,3% af vöruútflutningi Bandaríkjanna og 0,7% af vöruútflutningi Breta (mynd 1). Meðal iðnríkja eiga ESB-ríki líklega einna mest undir, einkum Þýskaland, en útflutningur til Rússlands vegur samt sem áður einungis 1,9% af vöruútflutningi Þjóðverja. Efnahagsleg áhrif á ýmis ríki í Austur-Evrópu verða þó líklega meiri enda vega viðskipti þeirra við Rússland þyngra. Þetta á sérstaklega við um Eystrasaltsríkin þrjú sem flytja að meðaltali um 10% af vöruútflutningi sínum til Rússlands.

Vægi útflutnings til Rússlands segir þó ekki alla söguna um möguleg efnahagsleg áhrif átakanna. Aðföng frá Rússlandi geta verið mikilvæg í aðfangakeðju einstakra landa þótt þau mælist ekki í beinum viðskiptum við Rússland þar sem þau fara í gegnum önnur lönd. Eins og sést á mynd 1 er vægi Rússlands í innlendri aðfangakeðju annarra ríkja jafnan meira en sem nemur beinu vægi Rússlands í utanríkisviðskiptum, sérstaklega í ýmsum ríkjum Austur-Evrópu og Finnlandi.¹ Heilt yfir er þó niðurstaðan sú að efnahagsleg áhrif átakanna í gegnum utanríkisviðskipti eru líklega ekki mikil, sérstaklega þegar haft er í huga að fyrirtæki geta jafnan leitað fanga í öðrum löndum þótt það geti kostað tíma og fyrirhöfn.

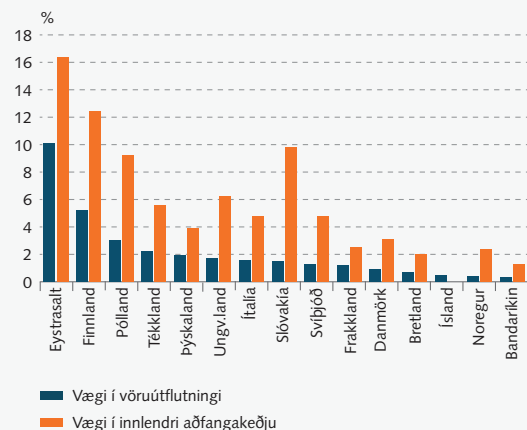
Áhrif átaka í gegnum alþjóðlega fjármálakerfið

Þrátt fyrir mikla áraun á rússneskt fjármálakerfi er líklegt að áhrifin á önnur lönd í gegnum alþjóðlega fjármálakerfið

1. Samsvarandi gögn um vægi einstakra landa í innlendri aðfangakeðju eru ekki til fyrir Ísland en ætla má að það sé áþekkt því sem það er t.d. í Noregi.

Mynd 1

Vægi útflutnings til Rússlands og mikilvægi í aðfangakeðju ýmissa OECD-ríkja¹

1. Vægi vöruútflutnings til Rússlands í heildarvöruútflutningi árið 2020 og vægi virðisauka innflutnings frá Rússlandi í öllum aðfangainnflutningi árið 2018 (tölu fyrir Ísland vantar). Eystrasalt stendur fyrir meðaltal Eistlands, Lettlands og Litháen.
Heimildir: TIVA-gagnagrunnur OECD, UNCTAD-gagnagrunnur Sameinuðu þjóðanna.

verði takmörkuð. Fjármálagleg tengsl við rússneska banka og fyrirtæki eru hlutfallslega lítil og kröfur alþjóðlegra banka á rússneska aðila eru almennt litlar að umfangi (mynd 2) og hafa minnkað undanfarin ár, sérstaklega eftir innrás Rússa á Krímskaga árið 2014. Fjármálagleg skilyrði þróaðra ríkja hafa þó versnað í kjölfar innrásarinnar í Úkraínu með lækkandi hlutabréfaverði og hefur áhættu- og vaxtaálag einhverra ríkja þokast lítilllega upp. Þá hefur áhættuálag á fjármála-fyrirtæki einnig hækkað og mögulega gætu erfiðleikar rússneskra banka með alþjóðlega starfsemi haft neikvæð áhrif á þeim mörkuðum sem þeir starfa á. Heildaráhætta gagnvart rússneskum fjármálafyrirtækjum virðist þó ekki mikil. Aukin óvissa vegna átakanna og flótti í öruggar fjáreignir gæti þó magnað upp óstöðugleika í fjármálakerfi sumra ríkja.

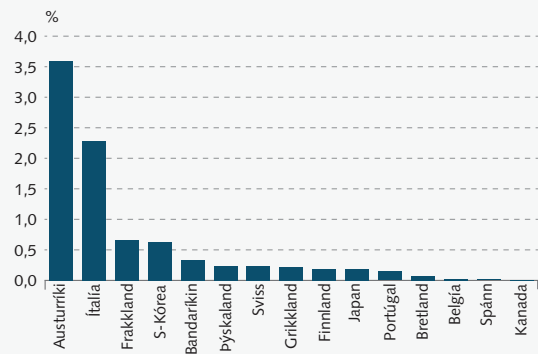
Áhrif átaka í gegnum alþjóðlega hrávörumarkaði

Tiltölulega lítið vægi Rússlands í alþjóðaviðskiptum og í hinu alþjóðlega fjármálakerfi segir þó ekki nema hluta sögunnar þegar reynt er að leggja mat á áhrif stríðsátakanna og viðskiptabannsins á heimshagkerfið. Rússland er einn mikilvægasti framleiðandi heimsins á fjölda hrávara og Úkraína er einnig mikilvægur matvælaframleiðandi. Það er því ljóst að stríðsátökin og viðskiptabannið munu hafa víðtæk áhrif á alþjóðlega hrávörumarkaði og þar með á heimshagkerfið.

Eins og sést á mynd 3 framleiða Rússar um 12% af olíu í heiminum og er Rússland næststærsti einstaki olíuútflytjandi heimsins á eftir Sádi-Arabíu. Vægi Rússlands í framleiðslu á jarðgasi er enn meira: um 17% af jarðgasi í heiminum koma þaðan og er landið stærsti einstaki útflytjandi þess. Vægi Rússlands í öðrum hrávörum og málum er einnig mikið. Hátt í helmingur framleiðslu á eðalmálmnum palladium í heiminum kemur t.d. þaðan en það er m.a. mikilvægt hráefni í framleiðslu á hvarfakútum í bíla. Rússland og Úkraína eru jafnframt veigamikil í framleiðslu á gastegundum á borð við neon sem er, auk palladiums, notað í framleiðslu á hálfleiðurum sem eru ómissandi í framleiðslu á alls kyns raftækjum og tölvustýrðum vörum. Þá er Rússland mikilvægur framleiðandi á nikkeli sem m.a. er notað í stálframleiðslu og í framleiðslu á rafhlöðum. Vægi Rússlands og Úkraínu í matvælaframleiðslu er ekki síður mikið en löndin tvö eru meðal fimm stærstu útflytjenda fjölda matvæla í heiminum. Tæplega 15% af heimsframleiðslu á hveiti kemur t.d. frá löndunum tveimur og samtals um fjórðungur af heimsútflytningi þess. Þau eru einnig mikilvægir framleiðendur áburðar sem notaður er við framleiðslu á fjölda matvæla og standa undir riflega helmingi heimsframleiðslunnar á sólblómaolíu.

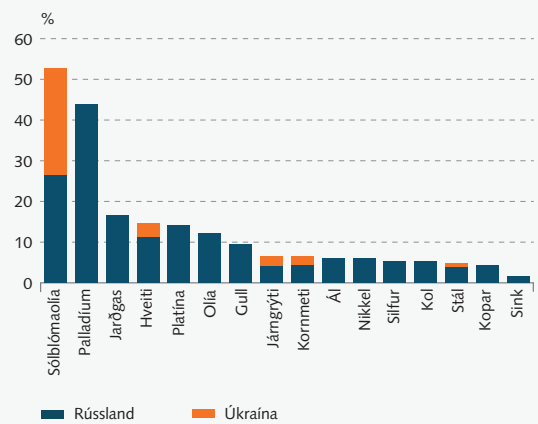
Meginfarvegur efnahagslegra áhrifa stríðsátakanna á heimshagkerfið verður því í formi mikilla verðhækkana á hrávöru sem mun auka innflutta verðbólgu og auka útgjöld

Mynd 2
Kröfur fjármálastofnana í völdum OECD-ríkjum á Rússland¹

1. Útstandandi kröfur banka á rússneska aðila á 3. ársfjórðungi 2021 í hlutfalli af heildarkröfum þeirra á erlenda aðila.
Heimildir: Alþjóðagreiðslubankinn (Consolidated banking statistics), OECD.

Mynd 3
Hlutdeild Rússlands og Úkraínu í hrávöruframleiðslu 2020

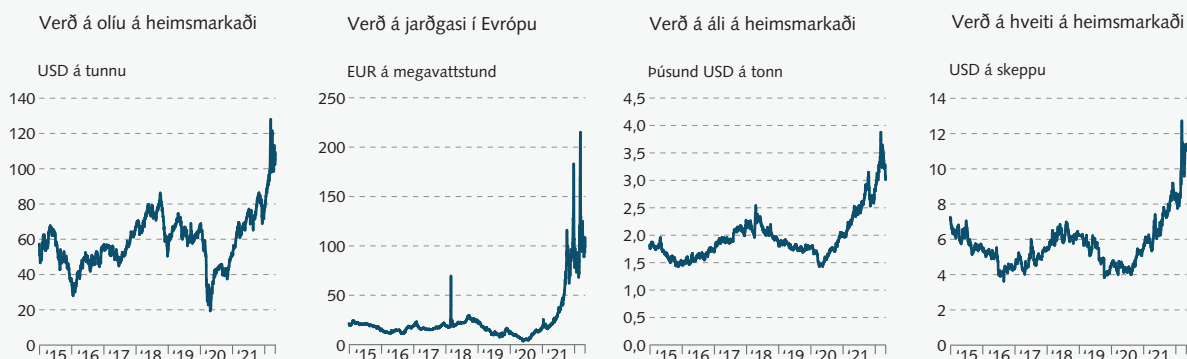

Heimild: J.P. Morgan Commodity Research, Matvæla- og landbúnaðarstofnun Sameinuðu þjóðanna (FAO), US Geological Survey.

Mynd 4

Alþjóðlegt hrávöruverð¹

1. janúar 2015 - 29. apríl 2022

1. Brent verð á hráolíu og álverð samkvæmt London Metal Exchange (LME).

Heimild: Refinitiv Datastream.

heimila og fyrirtækja. Þessi viðskiptakjararýrning hefur neikvæð áhrif á efnahagssumsvif en fyrir hrávöruútflutjendur vegur verðhækkun útfluttra hrávara á móti. Viðskiptakjör gætu því batnað hjá sumum þeirra þótt á móti vegi neikvæð áhrif minni alþjóðlegrar eftirspurnar og aukinnar óvissu um efnahagshorfur í heiminum.

Eins og sést á mynd 4 hækkaði verð hrávöru mikið í kjölfar innrásarinnar þótt hækkunin hafi að hluta gengið til baka. Þannig er olíuverð nú um 13% hærra en það var rétt fyrir innrásina og verð á jarðgasi í Evrópu liðlega 18% hærra en mest varð hækkun þess ríflega 150% rúmlega viku eftir innrásina. Verð á hveiti hefur einnig hækkað mjög og hefur hækkun þess einungis að litlu leyti gengið til baka.

Haldist verð á hveiti áfram svo hátt gætu afleiðingarnar fyrir fátækari lönd heimsins orðið alvarlegar. Uppskerubrestur vegna viðvarandi skorts á áburði gæti jafnframt aukið enn frekar á vandann. Mikil hækkun á verði jarðgass mun þar að auki hafa áhrif á fjölda heimila og fyrirtækja í Evrópu sem reiða sig á innflutning þess frá Rússlandi. Þetta á sérstaklega við fjölda ríkja í Austur-Evrópu en einnig ríkja eins og Ítalíu og Þýskaland þar sem jarðgas frá Rússlandi vegur hátt í fimmtung af heildarorkunotkun þeirra. Fyrir ESB-ríkin í heild vegur innflutningur á jarðgasi frá Rússlandi samtals um 40% og þaðan kemur einnig um fjórðungur af olíuinnflutningi ríkjanna og um helmingur kolainnflutnings. Það hefði því viðtæk áhrif ef gripið yrði til frekari viðskiptaþvingana gagnvart Rússum og orkuinnflutningur frá Rússlandi til Evrópu myndi skerðast eða stöðvast algerlega. Áhrifin á Rússland yrðu ekki minni enda fara yfir 70% af gasútflutningi Rússa til Evrópu, um helmingur af olíuútflutningi þeirra og þriðjungur af kolaútflutningi. Líklegt er að verð þessara orkugjafa muni hækka enn frekar og mögulega þyrfti að grípa til takmarkana

og skömmtunar á orku til tiltekinna geira. Á móti vegur betri birgðastaða en útlit var fyrir í byrjun vetrar vegna tiltölulega milds veðurs í Evrópu. Þá gæti aukið framboð á olíu og gasi frá öðrum ríkjum, eins og Bandaríkjunum og Íran, létt á vandanum.

Efnahagsleg áhrif á heimsbúskapinn

Mikil óvissa er um stærðargráðu áhrifa stríðsátakanna á alþjóðlegar efnahagshorfur en líklegt er að þau verði töluverð – ekki síst á meginlandi Evrópu. Nýlegar greiningar benda t.d. til þess að átökin gætu valdið því að hagvöxtur í heiminum verði ½-1 prósentu minni í ár en ella hefði verið (sjá t.d. Liadze o.fl., 2022, og OECD, 2022). Áhrifin á hagvöxt á evrusvæðinu yrðu jafnvel meiri eða 1-1½ prósentu (mynd 5). Áhrifin á verðbólgu yrðu einnig veruleg: verðbólga í heiminum gæti aukist um hátt í 3 prósentur í ár og á evrusvæðinu gæti aukningin numið 2-2½ prósentu (mynd 6). Áhrifin gætu orðið meiri ef ástandið versnar enn frekar og orkuútflutningur Rússa skerðist meira. Gerist það er líklegt að hrávöruverð hækki enn meira og verðbólga aukist frekar með enn neikvæðari áhrifum á kaupmátt heimila og eftirspurn.²

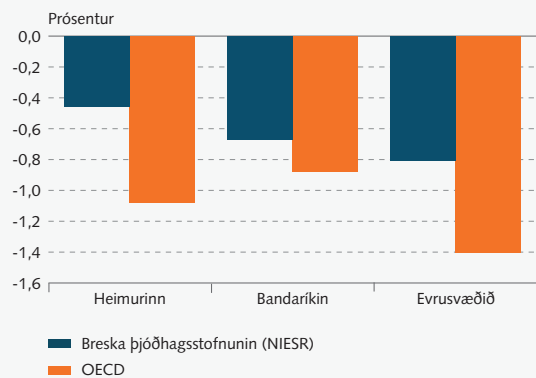
Átökin gætu einnig haft langtímaáhrif á heimsbúskapinn verði varanleg hliðrun á alþjóðlegum orkuviðskiptum og skipulagi mikilvægra aðfangakeðja. Aukin uppskipting alþjóðlegrar greiðslumiðlunar gæti gert alþjóðaviðskipti kostnaðarsamari og auknar alþjóðadeilur dregið enn frekar úr alþjóðaviðskiptum og dreifingu þekkingar sem gæti dregið varanlega úr langtímavaxtargetu heimshagkerfisins.

Efnahagsleg áhrif á Íslandi

Líkt og í öðrum þróuðum ríkjum eru viðskipti Íslands við Rússland tiltölulega lítil en eins og sést á mynd 1 fara um 0,5% af vöruútflutningi Íslands þangað (miðað er við árið 2020). Viðskiptin hafa minnkað töluvert frá því sem áður var í kjölfar innrásar Rússa á Krímskaga og þess gagnkvæma viðskiptabanns sem sett var á í kjölfarið og enn frekar eftir að heimsfaraldurinn skall á. Svipað hlutfall útflutnings fer til Hvíta-Rússlands og Úkraínu en útflutningur þangað hefur aukist undanfarin ár eftir viðskiptabann Rússa árið 2015, einkum vegna þess að sjávarafurðir sem áður fóru til Rússlands hafa í auknum mæli farið til þessara landa. Hlutfall vöruútflutnings til landanna þriggja er því samtals 1,7% (mynd 7). Samsvarandi hlutfall fyrir þjónustuútflutning er 1,1% og 1,5% fyrir vöru- og þjónustuútflutning alls (samtals

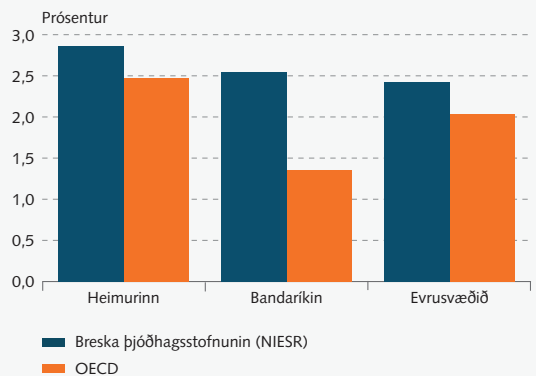
2. Samkvæmt greiningu Alþjóðagjaldeyrissjóðsins (2022) gæti heimsframleiðslan dregist saman um allt að 2% til viðbótar fram á næsta ár verði gripið til viðtækari viðskiptaþvingana á Rússland en nú er gert ráð fyrir sem leiðir til enn frekari verðhækkunar hrávöru og meiri og langvinnari framleiðsluþrúflana. Verðbólga í heiminum gæti jafnframt aukist um allt að 1 prósentu til viðbótar í ár og á næsta ári.

Mynd 5
Áhrif stríðsins í Úkraínu á hagvöxt í heiminum¹

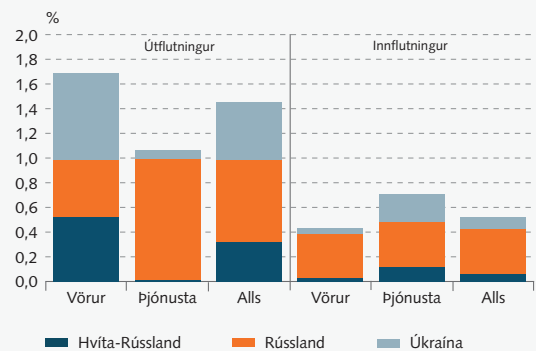
1. Mat á áhrifum stríðsátakanna á hagvöxt 2022 (NIESR) eða í heilt ár frá upphafi átaka (OECD).
Heimildir: Liadze o.fl. (2022), OECD (2022).

Mynd 6
Áhrif stríðsins í Úkraínu á verðbólgu í heiminum¹

1. Mat á áhrifum stríðsátakanna á verðbólgu 2022 (NIESR) eða í heilt ár frá upphafi átaka (OECD).
Heimildir: Liadze o.fl. (2022), OECD (2022).

Mynd 7
Viðskipti Íslands við Hvíta-Rússland, Rússland og Úkraínu¹

1. Út- og innflutningur til Hvíta-Rússlands, Rússlands og Úkraína í hlutfalli við viðkomandi út- og innflutning í heild 2020.
Heimild: Hagstofa Íslands.

14,5 ma.kr.). Fyrir vöru- og þjónustuinnflutning frá löndun- um þremur er hlutfallið 0,5% (5,5 ma.kr.). Meginuppistaða útflutnings til Rússlands hefur verið notuð skip, ýmsar iðnaðarvörur og tæki til matvælaframleiðslu en sjávarafurðir, einkum uppsjávar- og eldisfiskur, vega þyngst í útflutningi til Úkraínu og Hvíta-Rússlands. Þá vógu komur rússneskra ferðamanna þyngst í þjónustuútflutningi til þessara þriggja landa en verulega dró úr komum þeirra í kjölfar farsóttar- innar. Annar þjónustuútflutningur jókst hins vegar á móti, einkum tækniþjónusta og önnur viðskiptaþjónusta.

Stöðvist öll viðskipti við löndin þrjú gæti beint útflutn- ingstap því numið um 15-20 ma.kr. Tapið gæti mögulega orðið meira þar sem um 5 ma.kr. af sjávar- og eldisafurðum hafa verið fluttir árlega frá Íslandi til Úkraínu í gegnum Litháen undanfarin ár. Auk þess höfðu innlendir söluaðilar gert ráð fyrir að hluti af auknum loðnukvóta í ár myndi fara á Úkraínumarkað. Á móti vegur þó að líklega tæk- ist að koma afurðum á aðra markaði þótt það gæti tekið lengri tíma og mögulega fengist lægra verð fyrir þær. Þá er útlit fyrir að aðrar sjávarafurðir, einkum botnfiskafurðir, hækki í verði vegna aukinnar eftirspurnar eftir íslenskum sjávarafurðum í kjölfar fyrirhugaðrar hækkunar innflutn- ingstolla og skerts aðgengis rússneskra sjávarafurða að alþjóðamörkuðum. Þá hefur Rússum verið vikið tímabundið úr Alþjóðahafrannsóknarstofnuninni (ICES). Rússar gætu brugðist við með því að loka á aðgengi annarra þjóða að rússneskri lögsögu en Ísland hefur verið með tvíhliða samning við Rússa um veiðiheimildir í Barentshafi. Þær vega þó ekki þungt í heildarafla Íslendinga.

Þá má ætla að hægt sé að nálgast aðföng sem keypt hafa verið frá þessum löndum, eins og t.d. steypustyrktarjárn, timbur og krossvið, frá öðrum löndum þótt verðið gæti reynst hærra. Í einhverjum tilvikum gæti þó reynst erfitt að finna sambærilega vöru annars staðar frá og truflanir því varað lengur og verðhækkningar orðið meiri.

Erfitt er að meta hver áhrif átakanna verða á innlenda ferðaþjónustu. Þó er ólíklegt að bein áhrif verði mikil í ár þar sem áætlað er að langstærstur hluti þeirra ferðamanna sem heimsækja landið komi frá Bandaríkjunum og Vestur- Evrópu. Átökin kunna þó að draga úr ferðavilja einhverra þeirra. Einnig kann aukin verðbólga, minnkandi kaupmáttur og hærra farmiðaverð sakir hækkandi olíuverðs að draga úr komum til landsins þrátt fyrir aukinn ferðavilja í kjölfar afléttingar ferðatakmarkana vegna farsóttarinnar. Ekki er heldur líklegt að truflun á flugumferð vegna lokunar lofthelgi Rússlands í kjölfar stríðsins hafi víðtæk áhrif hér á landi enda er ekki gert ráð fyrir miklum fjölda ferðamanna til landsins frá Asíu í ár.

Að öllu samanteknu virðist ekki líklegt að stríðsátökin hafi mikil bein neikvæð áhrif á utanríkisviðskipti Íslands þótt þau geti orðið nokkur fyrir einstaka fyrirtæki og atvinnugreinar. Óbein áhrif í formi mikillar verðhækkunar á orkugjöfum og annarri hrávöru verða hins vegar viðtæk hér á landi eins og víða annars staðar. Kostnaður fyrirtækja eykst, innflutningsverð hækkar og framfærslukostnaður heimila þar með einnig, sem hefur neikvæð áhrif á eftirspurn eftir vöru og þjónustu. Aukin óvissa um efnahagshorfur kann jafnframt að draga enn frekar úr útgjalda- og fjárfestingarvilja innlendra heimila og fyrirtækja. Á móti vegur hins vegar sterk eignastaða heimila og mikill uppsafnaður sparnaður sem þau geta gengið á til að mæta hækkun verðlags. Áhrifin á framfærslukostnað heimila verða einnig minni hér á landi en á meginlandi Evrópu þar sem vatnsafl og jarðvarmi eru notuð hér á landi til húshitunar og rafmagnsframleiðslu fremur en olía og jarðgas. Verðhækkun mikilvægra útflutningsafurða eins og áls og sjávarafurða vegur einnig á móti neikvæðum áhrifum mikillar hækkunar olíu- og hrávöruverðs á viðskiptakjör (sjá kafla I).

Þá er líklegt að áhrif átakanna á innlent fjármálakerfi verði takmörkuð enda eru fjármálaleg tengsl þess við Rússland og átakasvæðið hverfandi (sjá einnig rammagrein 1 í *Fjármálastöðugleika 2022/1*). Lausafjárstaða innlendra banka er auk þess góð, gjaldeyrisforði Seðlabankans rúmur og erlend staða þjóðarbúsins sterk. Innlent fjármálakerfi ætti því að vera vel í stakk búið til að takast á við mögulegar neikvæðar hliðarverkanir átakanna. Þrátt fyrir að skuldtryggingarálag á ríkissjóð hafi lítið breyst í kjölfar ástandsins hefur vaxtaálag á erlendar skuldbindingar hans sem og innlendra viðskiptabanka hækkað. Það ætti þó ekki að hafa mikil áhrif á ríkissjóð til skamms tíma lítið þar sem þörfin fyrir endurfjármögnun er ekki brýn. Áhrifin á innlend fyrirtæki og viðskiptabanka sem þurfa að endurfjármagna erlendar skuldabréfaútgáfur á komandi misserum gætu hins vegar orðið meiri. Þá kann gjaldmiðlaálag á íslensku krónuna að hækka vegna aukinnar óvissu í alþjóðlegum efnahagsmálum og gengi krónunnar því orðið heldur lægra en ella á næstu mánuðum.

Á heildina lítið valda stríðsátökin því að verðbólga hér á landi verður meiri og þrálátari en hún hefði ella verið og vöxtur einkaneyslu minni. Hagvöxtur í helstu viðskiptalöndum verður einnig minni og útflutningur héðan eykst því hægar en ella þótt betri viðskiptakjör vegi þar á móti. Hagvöxtur hér á landi verður því minni en á horfðist áður en stríðið braust út. Óvissa um efnahagshorfur er hins vegar mikil og hversu mikil áhrifin verða mun ráðast af framvindu mála á alþjóðavísu.

Heimildir

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn (2022). *World Economic Outlook*, kafli 1. apríl 2022.

I. Liadze, C. Macchiarelli, P. Mortimer-Lee og P. S. Juanino (2022). The economic costs of the Russia-Ukraine conflict. National Institute of Economic and Social Research, *NIESR Policy Paper* nr. 32, mars 2022.

OECD (2022). *OECD Economic Outlook, Interim Report*, mars 2022.

